

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Rikoksen Uhri](#) > [Uhrien Oikeudet Jäsenmaittain](#) > 3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

Voiko tuomioistuimen päätökseen hakea muutosta?

Uhri, joka osallistuu rikosoikeudelliseen menettelyyn vahinkoa kärsineenä osapuolena, voi hakea muutosta tuomioistuimen päätökseen.

Valtuutetut henkilöt voivat hakea muutosta ensimmäisen oikeusasteen päätökseen 15 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu heille tiedoksi.

Muutosta voi hakea asianosainen, puolustusasianajaja ja vahinkoa kärsinyt osapuoli.

Vahinkoa kärsinyt osapuoli voi hakea muutosta rikosoikeudellisen menettelyn kustannuksia tai vahingonkorvausta koskevaan tuomioistuimen päätökseen. Jos taas valtiosyyttäjä on ottanut syytetoimet hoitaakseen kantajaosapuolena toimivalta, vahinkoa kärsineeltä osapuolelta, viimeksi mainittu voi hakea muutosta millä tahansa päätöksen riitauttamisperusteella.

Mitkä ovat uhrin oikeudet tuomion antamisen jälkeen?

Uhri, joka osallistuu rikosoikeudelliseen menettelyyn vahinkoa kärsineenä osapuolena, voi hakea muutosta ja aiemman tilanteen palauttamista.

Onko uhrilla oikeus saada tukea tai suojelua oikeudenkäynnin jälkeen? Kuinka kauan?

Uhrit ja todistajat voivat kääntyä maakunnallisten tuomioistuinten tukipalvelujen puoleen saadakseen tietoa ja tukea missä tahansa rikosoikeudellisen menettelyn vaiheessa ennen tuomioistuimen päätöksen antamista.

Jos uhri tai todistaja kääntyy tällaisen palvelun puoleen tuomioistuimen päätöksen antamisen jälkeen, hänelle annetaan tietoa hänen oikeuksistaan ja hänet ohjataan uhrien ja todistajien tilanteeseen erikoistuneiden muiden organisaatioiden tai palvelujen puoleen.

Oikeusministeriön alainen uhrien ja todistajien tukiyksikkö ilmoittaa uhrille, vahinkoa kärsineelle osapuolelle ja heidän perheenjäsenilleen rikoksentehtäjän vapautumisesta (joko ehdonalaista tai siksi, että tuomio on suoritettu). Asiasta ilmoitetaan kaikille vakavien rikosten eli henkeen ja ruumiilliseen koskemattomuuteen kohdistuvien rikosten sekä seksuaali-, väkivalta- ja sotarikosten uhreille ja niiden johdosta vahinkoa kärsineille osapuolille.

Jos tukiyksikkö poikkeustapauksissa katsoo, että pitkään jatkuneen perheväkivallan tai naiseen kohdistuvan väkivallan uhri tarvitsee koordinoitua lisätukea, se ilmoittaa kyseisten väkivallan muotojen ehkäisystä ja torjumisesta vastaavan maakunnallisen tukiryhmän koordinaattorille uhrin haastattelusta ja tämän ongelmista ja pyytää tukiryhmää ryhtymään aiheellisiin toimenpiteisiin. Tarvittaessa nämä tiedot toimitetaan myös poliisin asianomaiselle yksikölle ja toimivaltaiselle sosiaaliturvakeskukselle, jos uhri ei ole oikeustoimikelpoinen (esim. alaikäisyyden takia), tai toimivaltaiselle rikosseuraamusyksikölle, jos rikoksentehtäjä on päässyt ehdonalaista vapautusta ja hänen on siksi ilmoitettava seuraamusyksikössä säännöllisesti.

Jos tukiyksikkö poikkeustapauksissa päättää (muun rikoksen kuin edellä mainittujen rikosten) uhrilta saamiensa tietojen perusteella, että uhri tarvitsee kiireellistä lisätukea ja suojelua, se voi uhrin suostumuksella pyytää apua poliisin asianomaiselta yksiköltä.

Myös kansalaisjärjestöt auttavat rikosten uhreja. Apua on tarjolla heti rikoksen tapahduttua, rikosoikeudellisen menettelyn aikana ja oikeudenkäynnin jälkeen eli sen jälkeen, kun lopullinen tuomio on annettu. Kansalaisjärjestöjen antama tuki ja apu määräytyy niiden toimivaltuuksien mukaan.

Mitä tietoja uhrille annetaan siinä tapauksessa, että rikosentekijä tuomitaan?

Kirjallinen päätös ja siihen sisältyvät ohjeet oikeussuojakeinojen käytöstä annetaan kantajalle, vastaajalle ja tämän asianajajalle, vahinkoa kärsineelle osapuolelle (jos tällä on muutoksenhakuoikeus), osapuolelle, jonka omaisuutta päätöksellä takavarikoidaan, ja oikeushenkilölle, jonka rikoksella saama hyöty takavarikoidaan.

Vahinkoa kärsineelle osapuolelle, jolla ei ole muutoksenhakuoikeutta, päätös annetaan tiedoksi laissa edellytetyllä tavalla. Hänelle kerrotaan myös oikeudesta pyytää aiemman tilanteen palauttamista. Lopullinen päätös annetaan vahinkoa kärsineelle osapuolelle tiedoksi tämän pyynnöstä.

Ilmoitetaanko uhrille, jos rikosentekijä vapautuu (myös ennen määräaikaan tai ehdonalaiseen) tai pakenee vankilasta?

Uhrilla on rikosprosessilain nojalla oikeus saada poliisilta viipymättä tieto rikosentekijän tutkintavankeuden tai vankeuden päättymisestä lukuun ottamatta tapauksia, joissa tiedon luovuttaminen saattaisi asettaa rikosentekijän vaaraan. Uhrille ilmoitetaan myös toimenpiteistä hänen suojelemisekseen, jos sellaisia on määrätty.

Vankilat eivät ilmoita karanteista vangeista uhrien ja todistajien tukiyksikölle, ainoastaan poliisille. Asiaa koskevaa lakia ollaan kuitenkin muuttamassa.

Uhrilla on oikeus saada pyynnöstä tieto rikosentekijän karkaamisesta tai vankilasta vapautumisesta sekä toimenpiteistä, joita on toteutettu uhrin turvallisuuden takaamiseksi.

Rikosentekijän vapautumisesta (joko ehdonalaiseen tai siksi, että tuomio on suoritettu) ilmoitetaan vakavien rikosten eli henkeen ja ruumiilliseen koskemattomuuteen kohdistuvien rikosten sekä seksuaali-, väkivalta- ja sotarikosten uhreille.

Voiko uhri osallistua vapauttamista tai ehdonalaiseen pääsyä koskevien päätösten tekemiseen? Voiko uhri esimerkiksi antaa tässä yhteydessä lausunnon tai hakea päätöksiin muutosta?

Väkivaltarikoksen uhrin mahdollinen lausunto ja muut häntä koskevat merkitykselliset tiedot otetaan huomioon harkittaessa rikosentekijän päästämistä viikonlopun viettoon vankilan ulkopuolelle. Uhrin lausunto liitetään ehdonalaisuutta koskevaan asiakirja-aineistoon. Voimassa olevien sääntöjen mukaan uhri ei voi kuitenkaan osallistua ehdonalaiseen pääsyä koskevan päätöksen tekemiseen ja/tai hakea siihen muutosta.

■ Päivitetty viimeksi: 02/07/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.